

Bakgrunn for vedtak
Djupelva kraftverk og
Djupelva vannverk

Lenvik kommune i Troms

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Småkraft AS
Referanse	201107446-33
Dato	28.04.2016
Notatnummer	KSK-notat 25/2016
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Tor Carlsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Småkraft AS søker om å utnytte et fall i Djupelva på 235 m fra et inntak på kote 240 til en kraftstasjon på kote 5. Vannveien blir en 2100 m lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er beregnet til 560 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1120 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 2300 m lang strekning av Djupelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 84 l/s om sommeren og 22 l/s om vinteren. Dette er på nivå med de beregnede 5-persentilene for sommer og vinter. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,0 MW og gi en årlig produksjon på 6,8 GWh.

Småkraft AS søker også om å etablere et vannverk i Djupelva. Vannverket vil forsyne 100 husstander og vil ha et maksimalt vannuttak på 1 l/s.

Lenvik kommune er positive til planene om kraftverk og vannverk i Djupelva. **Fylkesmannen i Troms** har fremmet innsigelse til tiltaket på grunn av at tiltaket vil medføre store tekniske inngrep i en verdifull naturtype. Fylkesmannen har uttalt at innsigelsen trekkes dersom de øverste delene av rørgaten legges i tunnel. **Troms fylkeskommune** mener tiltaket vil ha moderate miljøvirkninger og kjenner ikke til fredete kulturminner eller spesielt høye friluftsverdier i området. **FNF Troms** mener søknaden om Djupelva kraftverk må avslås på grunn av hensynet til naturverdiene og mener NVE må vurdere samlet belastning på bekkekløfter i Troms. FNF peker også på områdets verdi for friluftsliv. **Geir Gårseth** er imot planene om kraftverk i Djupelva og mener tiltakets størrelse ikke står i forhold til verdiene i området. Han peker også på ulemper for dagens drikkevannsuttak fra elva. **Sametinget** har gjennomført befarings av området og har ikke gjort funn av fredede samiske kulturminner. **Mattilsynet** er positive til planene om vannverk i Djupelva, men påpeker at husstander som i dag har drikkevann fra elva må sikres under kraftverkets anleggsgang. **Statens vegvesen** har ingen innvendinger til prosjektet, men minner om at det må søkes om utvidet bruk av avkjørsler. **Direktoratet for mineralforvaltning** har ingen innvendinger til prosjektet.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 6,8 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2013-15) har NVE klarert drøyt 2,0 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Djupelva vannverk vil kunne forsyne 100 husstander som i dag har usikker vannforsyning.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Djupelva kraftverk vil produsere 6,8 GWh i et gjennomsnittsårlig og ha en utbyggingskostnad som er noe over gjennomsnittet for småkraftverk. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Djupelva kraftverk vil gi store irreversible tekniske inngrep i forbindelse med etablering av den øverste delen av rørgaten. NVE har også lagt noe vekt på at området i øvre deler har verdi for friluftsliv og naturmangfold. NVE har bedt søker vurdere alternativ løsning for fremføring av vannvei, men søker har avvist dette, hovedsakelig på grunn av kostnadsomfang. Etter NVEs vurdering vil ikke de positive sidene ved en utbygging i form av omtrent 6,8 GWh/år i fornybar energi overstige ulempene tilknyttet

Djupelva kraftverk. Etter NVEs syn vil det være mulig å etablere Djupelva vannverk uten vesentlige tekniske inngrep i verdifulle områder dersom inntaket legges nedstrøms kote 200.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av Djupelva vannverk er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Djupelva vannverk under forutsetning om at inntaket legges nedstrøms kote 200. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Tillatelsen til Djupelva vannverk kan overføres fra Småkraft AS til grunneierne ved å sende melding til NVE.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Djupelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon for kraftverket. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Småkraftpakke Senja - Sørreisa

NVE har foretatt en samlet behandling av sju søknader om tillatelse til bygging av småkraftverk i Berg, Lenvik og Sørreisa kommuner. De respektive *bakgrunn for vedtak*-notatene for de sju søknadene er angitt i tabellen under.

KOMMUNE	KRAFTVERK	PRODUKSJON (OMSØKT)	PRODUKSJON (GITT)	Kr/kWh	KSK NOTAT NR.
Sørreisa	Bjørgelva	7,8	8,0	2,94	1/2016
	Middagselva	5,6	5,4	6,5	2/2016
	Øvre Tømmerelv	11,1	10,4	4,8	3/2016
Lenvik	Djupelva	6,8	0	4,75	25/2016
Berg	Tverrelva	4,5	0	5,1	26/2016
	Straumsbotn	6,2	0	4,5	27/2016
	Sørelva	7,1	0	4,76	28/2016

Under behandlingen av de sju søknadene har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant. Samtidig med vedtakene i småkraftpakken fatter NVE vedtak om Djupelva vannverk.

En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonsøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

I høringsperioden for sakene ble det fremmet innsigelser fra Sametinget og Fylkesmannen i Troms. Sametinget fremmet innsigelser til søknadene om Tverrelva, Sørelva og Øvre Tømmerelv kraftverk. Fylkesmannen i Troms fremmet innsigelser til Tverrelva, Sørelva og Djupelva kraftverk. NVE hadde et innsigelsesmøte med Sametinget den 21.10.2015. Sametinget endret ikke syn på sakene etter møtet og opprettholder sine innsigelser til disse prosjektene. Sametinget antydte at det kunne være aktuelt å trekke innsigelser til noen av prosjektene dersom det settes konsesjonsvilkår som i nødvendig grad ivaretar reindrifta. NVE har ikke sett det hensiktsmessig å avholde innsigelsesmøte med Fylkesmannen i Troms.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tre av de sju omsøkte små kraftverkene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Bjørgelva, Middagselva og Øvre Tømmerelv kraftverk. Samtidig mener NVE at fordelene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser for Djupelva vannverk. NVE mener ulempene ved bygging av Djupelva, Tverrelva, Straumsbotn og Sørelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for disse fire kraftverkene.

Samlet vil NVEs positive vedtak i tre av disse sju sakene gi inntil 23,8 GWh i ny fornybar energiproduksjon i et middels år. Vi mener dette vil gi et bidrag til å oppfylle kravet i den felles sertifikatordningen inngått med Sverige. Disse prosjektene vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne og private interesser.

Oversiktskart for småkraftpakke Senja – Sørreisa

Innhold

Sammendrag	1
Småkraftpakke Senja - Sørreisa	3
Søknad	6
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering.....	15
NVEs konklusjon	19
Forholdet til annet lovverk	20
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	21
Vedlegg	22

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 28.10.2014:

«Søknad om tillatelse til å utnytte Djupelva i Lenvik kommune til kraftformål ved utbygging av Djupelva kraftverk

Småkraft AS ønsker å utnytte fallet i Djupelva i Lenvik kommune i Troms til kraftproduksjon og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf § 8, om tillatelse til:

- å bygge Djupelva kraftverk i samsvar med framlagte planer.

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Djupelva kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.
- Anleggskonsesjon for bygging og drift av 22 KV jordkabel som beskrevet i søknaden
Nødvendige opplysninger om tiltaket går fram av vedlagte utredning.

Det er inngått avtale med grunneier med fallrettigheter om falleie og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektet»

Djupelva kraftverk, hoveddata

TILSIG

Nedbørfelt	km ²	7,3
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	17,7
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	76,7
Middelvannføring	l/s	560
Alminnelig lavvannføring	l/s	47
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	84
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	22

KRAFTVERK

Inntak	moh.	240
Avløp	moh.	5
Lengde på berørt elvestrekning	m	2300
Brutto fallhøyde	m	235
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,514
Slukeevne, maks	l/s	1120
Minste driftsvannføring	l/s	60
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	84
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	22
Tilløpsrør, diameter	mm	700
Tilløpsrør, lengde	m	2100
Installert effekt, maks	MW	2,0
Brukstid	timer	3400

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	3,0
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,8
Produksjon, årlig middel	GWh	6,8

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	32,3
Utbyggingspris	kr/kWh	4,75

Djupelva kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	2,2
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,2
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	100
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Småkraft AS er en industriell utbygger av småkraftverk i Norge. Selskapet eies av Aquila Capital. Småkraft har inngått avtale med grunneiere og fallrettshavere langs Djupelva. Det er til sammen 18 falleiere til prosjektet.

Beskrivelse av området

Djupelva ligger i Lenvik kommune i Troms. Elva ligger omtrent 9 kilometer nord for Finnsnes. Elva renner først østover fra Kistefjellet deretter nordover mellom Bjørnbåsfjellet og Leikneshaugen til den munner ut i Gisundet på Bondjord. Det går i dag skogsbilvei på begge sider av Djupelva. En vei går øst for elva opp til Bjørnbåsfjellet. Den andre går sørvest for elva fra Leiknesodden til den krysser Djupelva ved Husmannsjorda. Fylkesvei 263 mellom Nygård og Tennskjær går over utløpet av elva.

I Lenvik kommune er det i dag to vannkraftverk i drift. Det er Lysbotn kraftverk med en installert effekt på 3,8 MW og Tverrelva kraftverk (0,3 MW). I tillegg er det gitt konsesjonsfritak for Gårdslielva (0,03 MW) og Storelva (0,07 MW). I NVEs ressurskartlegging er det potensial for ytterligere 47 små vannkraftprosjekter i Lenvik med en samlet installert effekt på 18 MW og produksjon på 73,7 GWh. Djupelva kraftverk er det største prosjektet av disse 47.

Tre vernede vassdrag har deler av sitt område i Lenvik kommune. *Rosffjordvassdraget* ligger hovedsakelig i Lenvik kommune, men har mindre deler i Målselv og Sørreisa kommuner. *Lakselva til Kvanåsbukta* ligger hovedsakelig i Lenvik kommune, men strekker seg inn i Tranøy kommune. *Lakselva til Trollbuvatnet* ligger i Tranøy, Berg, Torsken og Lenvik kommuner.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt på kote 240. Dammen vil bli 2-4 meter høy og 40 meter lang. Ifølge søknaden skal dammen graves ned i terrenget for å gjøre den så lite synlig som mulig. I tillegg skal utløpsrøret dykkes 3-4 meter under vannspeilet for å unngå frostproblemer.

Vannvei

Vannveien vil bestå av nedgravd rørgate på mesteparten av strekningen. De første 150 meterne nedenfor inntaket vil vannveien bestå av rør i dagen klamret til fjell.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen vil ligge på omtrent kote 5. Dette er omtrent 100 meter fra utløpet i fjorden og oppstrøms fylkesvei 263 mellom Finnsnes og Lenvik.

Nettilknytning

Småkraft AS har søkt om anleggskonsesjon for linjetilknytningen. Det er planlagt å legge 100 meter jordkabel delvis langs vannveien og delvis langs eksisterende vei.

Veier

Det går vei på østsiden av Djupelva som skal oppgraderes og benyttes så langt det går som anleggsvei. Veien går i dag til omtrent kote 200. Det vil bli behov for å bygge en midlertidig anleggsvei fra der hvor dagens vei slutter og opp de siste 650 meterne til inntaket. Det går også en vei på sørsiden av Djupelva. Denne går fra fylkesvei 263 ved Kjerrenesholtet og sør for Leikneshaugen til inntaksområdet.

Det skal bygges permanent vei til kraftstasjonen fra veien som går på østsiden av Djupelva. Veien til kraftstasjonen vil dermed ikke få direkte avkjørsel fra fylkesvei 263.

Massetak og deponi

Ifølge søknaden vil det ikke bli betydelige overskuddsmasser fra tiltaket. Det er planlagt å deponere overskuddsmasser i et grustak 200 meter ovenfor kraftstasjonen.

Arealbruk

Søknaden anslår et arealbehov på 46 dekar i anleggsfasen og 4 dekar permanent.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Djupelva ligger i et område avsatt som LNFR i kommuneplanen.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Søknaden ble sendt på høring sammen med tre saker i Sørreisa

kommune og tre saker i Berg kommune. NVE var på befaring i området den 10.6.2015 sammen med representanter for søkeren, Fylkesmannen og mattilsynet. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Lenvik kommune vedtok følgende uttalelse den 24.6.2015:

«Utvalg for miljø og forvaltning anbefaler planene om utbygging av småkraftverk og privat vannverk i tilknytning til Djupelva og privat vannforsyning til Leiknes-området og Bunnjord.»

Rådmannens vurdering var som følger:

«Rådmannen viser til planene for utbygging av småkraftverk i Djupelva og til planene for utbygging av privat vannforsyning i det aktuelle området. I foreliggende e-post fra Terje Konradsen opplyses det at beboere på Leiknes og i Bunnjordområdet har utfordringer med vannforsyningen. Rådmannen ser positivt på planene om bygging av et småkraftverk i tilknytning til elva. Rådmannen ser også positivt på planene om utbygging av privat vannforsyning for det aktuelle området, med sikte på å forbedre vannforsyningen i området.

Det vises til at planene for privat vannforsyning er fra ca. 2006, og at det har vært arbeidet med saken på flere områder og gjennom ulike instanser. Det er blant annet gjennom foreliggende prosess tatt høyde for at rettighetsforhold vedrørende vanntrasé er sikret.

Rådmannen viser til at det aktuelle vannforsyningsområdet ligger nord for offentlig vannforsyningsområde. Det har så langt ikke vært aktuelt med utbygging av offentlig vannforsyning nordover til dette området. Dette ligger ikke inne på kommunale planer (investeringsplaner, hovedplan vann mv.) for kommunal vannforsyning. Rådmannen viser til plan for utbygging av småkraftverk og privat vannforsyning, og stiller seg positiv til tiltakene.»

Fylkesmannen i Troms fremmet innsigelse til Djupelva den 10.3.2015. Uttalelsen er oppsummert på følgende vis:

«Fylkesmannen har innsigelse til utbygging av Djupelva kraftverk. Hovedbegrunnelsen er redusert verdi av to verdifulle naturtypeforekomster og sjeldne arter. Kunnskapen om naturverdier knyttet til bekkekløfter i Troms er ufullstendig. Djupelva er en relativt stor bekkekløft med høy verdi og med basekrevende karplanter, moser og lav, sjeldne arter er registrert, og det er potensiale for nye funn av sjeldne arter.»

Småkraft har kommentert uttalelsen:

«Småkraft AS beklager at Fylkesmannen i Troms fremmer innsigelse mot utbyggingen av Djupelva kraftverk. Vi er uenig med Fylkesmannen sin noe strenge vurdering av utbyggingens påvirkning på bekkekløftene og viser til kommentarer vedr. uttalelsen fra Ecofact Nord AS.

Kommentar fra Ecofact Nord AS v/Geir Arnesen:

Fylkesmannen har gjort en grundig oppsummering av verdiene i området som blir berørt, og konklusjonen som går på reduksjon av total verdi for skogsbekkekløfter i regionen er etter vår vurdering også stort sett korrekt. Vi vil likevel presisere en del forhold som ikke går godt frem av fylkesmannen sin vurdering og vi er usikre på om dette har blitt oppfattet av den som har skrevet høringsuttalelsen. Fylkesmannen viser i sin uttalelse til Ecofact rapport 84 som ble utarbeidet i 2010, der den øvre bekkekløfta langs Djupelva verdisettes til verdi A. Siste revisjon av Ecofact rapport 4. som er de biologiske utredningene i forbindelse med det omsøkte tiltaket konkluderer med at den øverste og største bekkekløfta i influensområdet har verdi B, med et potensial for å bli oppjustert til verdi A. Denne reviderte verdivurderingen fra 2014 bygger på den nyeste metodikken for verdisetting av skogsbekkekløfter som ble gjort tilgjengelig for kartleggere våren 2014. I denne legges det større vekt på faktorer som størrelse, høyde på kløftesider, og variasjon av forekomst i typiske bekkekløftnaturtyper slik som berg, fossetilknyttede naturtyper, gammel skog, rasmark og flommark. I den gamle metodikken var det mer ensidig vekt på forekomst av rødlistede arter og baserikdom i miljøene, og potensiell verdi kunne tillegges stor vekt. Kløfta langs Djupelva har baserike miljøer og har en betydelig størrelse, men har temmelig lav variasjon av typiske bekkekløftnaturtyper som stort sett begrenser seg til berg og rasmark. Den får derfor kun verdi B, mens har et potensiale i å bli verdisatt til A hvis det oppdages tilstrekkelig mange rødlistede arter her eller signalarter for bekkekløftmiljøer. Dette krever mer omfattende undersøkelse av spesialister på ulike grupper av moser og lav, og selv om potensialet er til stede virker det relativt lite sannsynlig siden kløfta er undersøkt to ganger av erfarne biologer. Ellers vil vi bemerke at redusert vannføring i denne bekkekløfta har mest påvirkning på miljøene som er i nær tilknytning til vannstrømmen. Luftfuktighet i miljøet er i større grad knyttet til at det faktisk er en vannoverflate som kilde til fuktighet og ikke minst selve topografien som gjør at lufta i kløfta ikke stadig blir byttet ut med tørrere luft. Fosser og bratte stryk som skaper fosserøyk er også viktige faktorer for luftfuktighet. Det er forholdsvis lite av dette i Djupelvas bekkekløft, men en større foss har avgjort betydning i den store kløfta som er avgrenset med verdi B. Det er derfor grunn til å tro at systemer som er avhengig av høy luftfuktighet ikke blir veldig endret ved en utbygging bortsett fra i tilknytning til fosser. Miljøene som blir påvirket er moserike miljø inntil elva og nær fosser som har sidesoner med mindre vannføring og overrisling. Ingen rødlistede arter er påvist i denne sonen, og generelt finnes det knapt noen rødlistede moser vokser i nær tilknytning til vannet i elva. Arten rustdoggnål er nevnt, men denne er ikke nødvendigvis tilknyttet bekkekløfta. Denne arten vokser på gammel bjørk på disse breddegrader (gran lenger sør). Fragmenter av gammel skog finnes ofte i tilknytning til bekkekløfter fordi de er utilgjengelig for hugging. Det betyr ikke at skogen blir nevneverdig påvirket av en kraftutbygging som reduserer vannføringen hvis minstevannføringen er godt dimensjonert.

Etter befaringen (29.6.2015) sendte Fylkesmannen i Troms inn en utdypende kommentar til planene:

På befaringen fikk vi opplyst at kartet som fulgte søknaden ikke stemte, og at eksisterende veg og planlagt rørgate ville følge en litt annen trasé enn det som gikk fram av søknadskartet. Vi har ikke fått tilsendt korrigerert kart, og denne tilleggsuttalelsen er derfor basert på det som ble forklart på befaringen.

Av det som kom fram på befaringen vil vi særlig kommentere forhold rundt inntaket og øverste del av rørgata. I følge søknaden må det sprenges ut en hylle for rørtraseen på en strekning ca 150 meter nedenfor inntaket. Det andre alternativet som ble diskutert på befaringen var rør i dagen boltet til fjell, det tredje alternativet boring. Øvre grense av lokaliteten Djupelva II med

naturtypen bekkekløft, går like nedenfor inntaksdam. En utsprenging av hylle for rørtraseen vil berøre bekkekløfta fysisk. Vi mener det er en uakseptabel løsning, både av hensyn til bekkekløftlokaliteten og til landskap og friluftsliv ved at det vil bli et veldig synlig inngrep og et sår i terrenget. Alternativet med rør i dagen boltet til bergveggen mener vi også er uheldig med tanke på landskap og friluftsliv. Rørgata vil bli liggende i skoggrensa i et område med åpen skogsvegetasjon, og være godt synlig fra stien på andre siden av kløfta og fra skogsbilveien fra bygda som blir brukt til atkomst til turområder lenger inn og som krysser elva like overfor inntaket. Det siste alternativet med boring av tunell mener vi helt klart er å foretrekke. Da unngår en å berøre bekkekløftlokaliteten fysisk, og det blir ikke et synlig inngrep i landskapet. Vi forutsetter da at det blir boret gjennom hele bergnabben slik at nedgravd rør starter i god avstand fra bekkekløft. Ved boring må det avklares hvor massene etter boring skal brukes, noe som ikke er vurdert i søknaden. Ut fra det som kom fram på befaringen vil rørgatetraseen bli lagt lenger mot nord, dvs lenger bort fra elva, enn det som går fram av søknaden. Blant annet nord for ei myr der rørgata på søknadskartet er tegnet inn gjennom myra. Vi synes det er positivt at rørgata legges lenger vekk fra elva, og at den i størst mulig grad følger traktorveien. Fra traseen til rørgata, slik den ble påvist på befarings, vil en ikke ha nær kontakt med elva, bortsett fra den øvre delen.

Vi er oppmerksom på forholdene som ble kommentert av Ecofact Nord AS etter høringen. Fylkesmannen vurderer fortsatt bekkekløftene i Djupelva til å ha høy verdi, og den med høyest verdi av de bekkekløftene som blir berørt i denne småkraftpakken. Det er få kartlagte bekkekløfter i Troms, og særlig i kystnære områder som dette. Ved en utbygging forutsetter vi at det gjøres på en slik måte at verdien av bekkekløftene i Djupelva ikke får redusert verdi. Tilstrekkelig minstevannføring er sentralt. Som også Ecofact Nord AS sier er det viktig at minstevannføringen er godt dimensjonert. Det foreslåtte regimet tilsvarende 5-persentilen mener vi er et minimum.

Fylkesmannen vurderer etter befarings at tiltaket kan være akseptabelt dersom anlegget legges slik at det ikke berører de avgrensede naturtypelokalitetene, dvs ved at øvre del av rørgata legges i boret tunell, og rørgata for øvrig legges lenger mot nord og nært traktorvei, samt at minstevannføringen blir tilstrekkelig til at verdiene av bekkekløftene ikke blir redusert. Vurderingene er de samme dersom privat vannverk blir bygget i kombinasjon med utbygging av et småkraftverk.

NVE har bedt Småkraft om å redegjøre for mulighetene til å legge øvre deler av rørgata i tunnel slik som Fylkesmannen i Troms forutsetter for å trekke sin innsigelse. Småkraft svarte på NVEs henvendelse den 20.10.2015. Småkraft anslår at kostnadene for en tunnelloøsning vil bli så store at de ikke ønsker å fremme tunnelloøsning som et reelt alternativ. Småkraft mener også at en tunnelloøsning medfører forholdsvis store inngrep i forbindelse med tunnelpåhugg.

Troms fylkeskommune uttalte seg den 24.2.2015:

«Vi kjenner ikke til at det skal finnes legalfredete kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden.

Foreslåtte utbyggingsområde er ikke omtalt i kartleggingen av friluftsområder i Troms. Vi kjenner ikke til brukerinteresser her utover det som omtales i konsesjonssøknaden.

INON-tap synes for foreslåtte utbygging å være av mindre betydning. Vi vurderer miljøkonsekvensene ved ei utbygging av Djupelva som moderate.»

Småkraft har kommentert uttalelsen:

«Vi registrerer uttalelsen fra Troms fylkeskommune, og vil dersom prosjektet får konsesjon ta kontakt med fylkeskommunen dersom vi under graving i marka kommer over kulturminner av nevnte verdi.»

Sametinget uttalte seg den 2.3.2015:

«Sametinget har utført befarings på de planlagte kraftverkene Bjørgelva, Djupelva og Middagselva uten funn. (...)

Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget, jf. Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml) § 8. Vi forutsetter at dette pålegget formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.»

Småkraft har kommentert uttalelsen:

«Sametinget har foretatt befarings av Djupelva uten funn av samiske kulturminner. Småkraft AS er innforstått med lovverket og vil følge de rapporteringsrutiner som skal brukes dersom vi kommer over kulturminner ved graving i marken. Tiltaket vil ikke berøre dagens reindrift.»

Direktoratet for mineralforvaltning uttalte seg den 3.3.2015:

«DMF har på grunnlag av NGU sine kartdatabaser vurdert at Djupelva kraftverk ikke berører viktige mineralforekomster.»

Småkraft har kommentert uttalelsen:

Småkraft AS tar uttalelsen til etterretning.

Mattilsynet uttalte seg den 2.3.2015:

«(...) Mattilsynet sitt fokus vil være de 3 boligene som har drikkevannsinntak i nedre del av elva. Dette er oppstrøms kraftstasjon. Arbeid på kraftstasjonen vil ikke ha noen betydning for drikkevannsinntaket.

Ved bygging av inntaksdammen vil det bli en del aktivitet, av personell, anleggsmaskiner, sprengningsarbeid med mer. Det kan være fare for oljeutslipp. Vannkvaliteten i elva vil forringes med økt tilslag av slam og andre partikler.

Alt dette vil føre til at det ikke er forsvarlig for de 3 husstandene å bruke vann fra elven til drikkevann. Vann til dusj og toalett burde gå fint. Selv om det er over 200 høydemeter i forskjell fra daminntak til drikkevannsinntak, så vil det som skjer ved arbeid på dammen få betydning for kvaliteten på drikkevannet. Alt det som skjer i et nedslagsfelt har betydning for vannkvaliteten til et vannverk.

Etter at daminntak er ferdig bygd, vil vannkvaliteten i elva sakte stabilisere seg til normalt nivå. Etter hvert kan boligene ta i bruk elva som drikkevannskilde igjen. For å gjøre det må det tas en del vannprøver. Det som kan være usikkert er om redusert vannføring vil føre til dårligere kvalitet. Kapasiteten burde gå greit, da 3 bolighus ikke bruker så mye vann. Det er mer viktig om drikkevannskum får tilført tilstrekkelig vann.

Mattilsynet er delvis positive til planene, med forbehold om at de 3 bolighusene sikres tilstrekkelig drikkevann av samme kvalitet som før byggingen av daminntak. Det vil ikke være forsvarlig å bruke vann fra elva under utbygging, samt en stund etter utbyggingen»

Småkraft har kommentert uttalelsen:

«Småkraft AS har hatt lignende saker tidligere der det må tas hensyn til drikkevannskilder og andre forsyningsanlegg (brann, smolt og jordbruk) ved bygging av småkraftverk. Her har det vært viktig å være i en løpende dialog med kommunen/brukere/mattilsynet/andre myndigheter om status og fremdrift i byggefasen og andre pålegg som må følges i byggeperioden.

Det har vært viktig å ha fokus på:

- Sikre mest mulig ved å foreta støping av overløp som sikrer at slam etc. ikke kommer ned langs elven og videre ned til vanninntak.
- Forebygge/sikre at ikke nedbør graver ut løsmasser langs traseen og frakter dette mot vanninntak.
- Sikre/inngjerd byggeområdet mot ferdsel av dyr/mennesker i byggefasen.
- Hyppige vannkontroller i byggefasen/driftsfasen
- Dersom dammens tømmes, må ikke vannet spyles ut i elva.
- Sørg for at olje, kjemikalier og maskiner lagres utenfor nedbørsfeltet.

Vi vil sørge for at de 3 boligene vil få tilstrekkelig drikkevann av god kvalitet, både under byggefasen og i driftsfasen. I tillegg har grunneierlaget i området også planer om å etablere et privat vannverk i elva, parallelt med bygging av kraftverket. Dette vil det bli orientert om ved sluttbefaringen med NVE.»

Statens vegvesen uttalte seg den 15.12.2014:

«Statens vegvesen har ingen prinsipielle innvendinger i høringsuttalelsen for tillatelse til å bygge nevnte småkraftverk i Berg, Lenvik og Sørreisa kommune. Det bemerkes at involverte parter ved utbyggelse av småkraftverk må henvende seg til Statens vegvesen for å klargjøre eventuell påvirkning av vegnett. Vi forutsetter at det søkes om avkjørsel til kraftverk dersom det opprettes en ny avkjørsel eller dersom utbygging medfører endret bruk av eksisterende avkjørsel. Vi forutsetter og at det ved eventuell oppføring av ledning/kabel/rør som kommer i berøring med Statens vegvesen sitt vegnett blir søkt om tillatelse for dette. Søker bes om å ta kontakt med oss for søknadsskjema og videre arbeid med dette.»

Småkraft har kommentert uttalelsen:

«Dersom prosjektet får konsesjon, vil vi ta kontakt med Statens vegvesen for detaljer vedr. avkjørsel til prosjektet og følge de krav og retningslinjer som er pålagt.»

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms uttalte seg den 2.3.2015:

«FNF Troms synes det er positivt at nærområdet rundt boligfeltet trekkes fram å ha stor verdi som leke og rekreasjonsareal. FNF Troms støtter opp om viktigheten av å ha naturlige og trygge nærområder i gåavstand fra der man bor. Elv og vann har ofte ekstra høy verdi i så måte, da det pirrer nysgjerrighet og utforskertrang. Djupdalen brukes ellers noe som innfallsport til Steinsdalen og Kistefjellet.

Djupelva har en regionalt viktig bekkeløft (sterk B), samt en lokalt viktig bekkeløft (C). Disse har stort arts mangfold og til dels sjeldne arter, blant annet Schadonia fecunda som ikke

er observert i Nord-Norge tidligere. En eventuelt utbygging vil forringe verdiene og kvalitetene knyttet til bekkekløftene. Selv små miljøforandringer vil kunne føre til betydelig negativ påvirkning. Grunnet det store omfanget av småkraftutbygginger i Troms er mange bekkekløfter under press, og det er nødvendig å se alle inngrep i en helhet. I forhold til samlet belastning bør verdien til bekkekløftene, og deres tilhørende basekrevende arter, tillegges betydelig vekt. Til tross for at elva ligger delvis skjult og det finnes en eksisterende vei på østsiden, har prosjektet sine klare konfliktområder. FNF Troms anbefaler at prosjektet avslås grunnet naturmangfoldverdiene.»

Småkraft har kommentert uttalelsen:

«Småkraft AS vil gjennomføre en så skånsom utbygging som mulig. I anleggsfasen vil nok deler av rekreasjonsområdet bli berørt, men dette gjelder kun i en kort periode. Når det gjelder Djupelva og forhold til bekkekløfter, viser vi til svar gitt Fylkesmannen.»

Geir Gårseth uttalte seg den 13.1.2015:

«Har brønn i elva som vil ligge nedenfor kraftverket. Har brønn sammen med to naboer. Om vinteren er elva liten, og med den vannføringa som vil bli med ett kraftverk så vil vi bli fri for vann om vinteren. Vi vil ikke akseptere at elva stenges for vann. Under bygging så vil det bli skittent vann i elva. Dere vil ødelegge heile det naturskjønne området som er oppover elva og juvet som ligger der oppe. Skjønner ikke meininga med å bygge ett så lite kraftverk i Djupelva.»

Småkraft har kommentert uttalelsen:

«Se svar gitt Mattilsynet. Ellers vil vi sørge for at de 3 boligene som tar vann fra elven, vil få den mengde og kvaliteten de har i dag selv om kraftverket blir bygget og kommer i drift. Størrelsen på minstevannføringen og restfeltet vil sørge for tilstrekkelig vannmengde til det eksisterende vannuttaket.»

Tilleggsopplysninger

På NVEs befaring kom det frem at søker ønsket å etablere et vannverk i Djupelva i tillegg til vannkraftverket. NVE mener det er hensiktsmessig at uttak av vann til drikkevannsformål konsesjonsbehandles parallelt med søknaden om vannkraftverket. NVE ba søker om å redegjøre for planene for vannverket i et eget dokument.

Den 20.10.2015 sendte Småkraft AS planene for vannverk i Djupelva til NVE. Vannverket vil dimensjoneres for et maksimalt uttak på 1 l/s og vil kunne forsyne 100 husstander. Inntakets plassering er planlagt i kraftverksinntaket og vannveien er planlagt i rørtraseen for kraftverket.

Planene for Djupelva vannverk ble sendt på begrenset høring den 4.11.2015 til alle parter som tidligere hadde uttalt seg til kraftverket. Mattilsynet uttalte seg til planene den 25.11.2015. Mattilsynet er positive til etablering av et vannverk i Djupelva.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 7,3 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 560 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0 %, og nedbørfeltet har ingen breer. Avrenningen varierer fra år til år med flommer hele året. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 84 og 22 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 47 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,12 m³/s og minste driftsvannføring 60 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 84 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 22 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 75 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 84 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 22 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på omtrent 140 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 49 dager i et middels vått år. I ingen dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 114 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Djupelva kraftverk til omtrent 6,8 GWh fordelt på 3,0 GWh vinterproduksjon og 3,8 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 32,3 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,75 kr/kWh (5,3 kr/kWh ved tunnelboring).

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. NVE får et noe lavere prispåslag ved tunnelboring. NVE har basert på søkers tall beregnet energikostnad over levetiden (LCOE) på 37 øre/kWh. NVE ser at kostnadene ligger noe over middels for småkraftverk, men anser at utbyggingen kan oppnå lønnsomhet i ordningen med elsertifikater.

Landskap og tekniske inngrep

De tekniske inngrepene i forbindelse med Djupelva kraftverk og vannverk er til dels planlagt langs eksisterende infrastruktur eller over innmark. Det går vei langs mesteparten av rørgatraseen på østsiden av Djupelva. Denne veien har endeplass på kote 200 omtrent 500 meter nord for inntaket. Det er i tillegg en vei som kommer inn fra syd og som passerer Djupelva nær inntaket.

De nye vesentlige tekniske inngrepene er forbundet med de øverste delene av rørgata som vil gå rundt eller gjennom de vestlige delene av Bjørnbåshaugen. Dette er en strekning på omtrent 500 meter i luftlinje og med en høydeforskjell på 40 meter. Berggrunnen på denne strekningen består av kalkspatmarmor og glimmerskifer som lett sprekker opp og eroderes.

I søknaden om Djupelva kraftverk er det skissert to mulige løsninger for rørgaten i de øvre delene mot inntaket. En løsning er å klamre rørgaten til fjellsiden. Den andre er å sprengre ut en hylle i fjellet hvor røret kan legges i dagen.

Etter NVEs befarings sendte Fylkesmannen i Troms inn en utdypende uttalelse hvor de sier at alternativet med en sprengt fjellhylle vil medføre et uakseptabelt stort inngrep. Fylkesmannen sier også at en løsning med tunnel gjennom hele knausens lengde vil være akseptabel og medføre at deres innsigelse trekkes.

NVE har i etterkant av befarings bedt tiltakshaver om å vurdere et alternativ med vannvei i tunnel i de øvre delene av rørgaten. Småkraft har svart på denne henvendelsen og mener det ikke er teknisk gjennomførbart å bore en tunnel uten at det innebærer store inngrep i knausen vest for Bjørnbåshaugen. Småkraft mener også at en tunnelloøsning er så fordyrende for prosjektet at de ikke ønsker at dette skal fremmes som et reelt alternativ.

Etter NVEs syn er klamring av rørgate til skifrig fjellgrunn i sidebratt terreng ikke et sikkert og realistisk alternativ. For å få tilstrekkelig fremkommelighet for maskiner under anleggsarbeidet og for å sikre gode festepunkter, må man påregne en del sprengning og tilrettelegging av landskapet slik som er skissert i alternativet med utsprenging av en hylle langs fjellsiden mot elva. NVE mener dette vil være et stort og irreversibelt inngrep som må veies opp mot stor samfunnsnytte dersom man skal kunne gi konsesjon til tiltaket. Dersom man skal unngå store fysiske inngrep i Bjørnbåshaugen må man legge inntaket lenger ned i elva, og minst nedstrøms kote 200 som er omtrent der dagens skogsbilvei ender. NVE anser ikke dette som et realistisk alternativ for kraftverket da dette vil medføre en kraftig redusert produksjon. Derimot vil en slik løsning være uproblematisk for vannverket som ikke er avhengig av samme fallhøyde. Etter NVEs syn vil en tunnelloøsning med boring helt inn til inntaket slik at man unngår store inngrep i knausen ved Bjørnbåshaugen være et nødvendig avbøtende tiltak for å kunne gi konsesjon til Djupelva kraftverk. NVE registrerer at Småkraft AS mener at en tunnelloøsning ikke er teknisk og økonomisk gjennomførbart. NVE mener det vil være mulig å etablere et inntak for et vannverk lenger ned i Djupelva nedstrøms knausen ved Bjørnbåshaugen. NVE har lagt stor vekt på virkninger av tekniske inngrep i avveiningen av fordeler og ulemper for allmenne interesser for Djupelva kraftverk og Djupelva vannverk.

Friluftsliv og brukerinteresser

Djupelva ligger i landskapsregion 32 *Fjordbygdene i Nordland og Troms*. Tiltaksområdet er synlig fra Gisundet og Gibostad, men er skjult av vegetasjon og topografi for folk som ferdes langs fylkesvei 263. Nedre deler av utbyggingsområdet ligger nært et boligfelt og brukes som leke- og rekreasjonsområde for beboerne. I søknaden er dette området vurdert til å ha stor verdi for brukerinteresser. Det går vei på østsiden av elva og det går en tursti på vestsiden. Begge deler benyttes av lokalt friluftsliv. Området brukes både til elgjakt og småviltjakt.

Ingen av høringspartene har fremhevet ytterligere kvaliteter ved området som ikke er tydelig omtalt i søknaden. Geir Gårseth har i sin uttalelse påpekt at tiltakets størrelse ikke oppveier ødeleggelsene i det naturskjønne området oppover elva og juvet i øvre deler.

NVE mener søknaden gir et godt bilde av områdets verdi for friluftsliv og brukerinteresser samt konsekvenser i anleggsfasen. Etter NVEs syn er de største negative konsekvensene for friluftsliv og brukerinteresser knyttet til anleggsfasen for Djupelva kraftverk. Imidlertid vil de tekniske inngrepene under Bjørnbåshaugen bli omfattende og medføre en lokal, men permanent forringelse av landskapsopplevelsen for folk som ferdes på stiene på begge sider av Djupelva. NVE har lagt noe,

men ikke avgjørende vekt på konsekvenser for friluftsliv og brukerinteresser i avveiningen av fordeler og ulemper for allmenne interesser for Djupelva kraftverk og Djupelva vannverk.

Naturmangfold

Vegetasjonen langs Djupelva består hovedsakelig av fjellbjørkeskog, men med noe innslag av høgstaudeskog og gråor-heggeskog. I øvre deler av elva er berggrunnen rik med kalkspatmarmor og glimmerskifer som gir en del åpen mineraljord i rasmarker og skrenter. Området er undersøkt av Ecofact i 2007 i forbindelse med utarbeidelse av søknaden om Djupelva kraftverk. I tillegg er området undersøkt av BioFokus i 2009 i forbindelse med bekkekløftprosjektet, et felles kartleggingsprosjekt i regi av Direktoratet for naturforvaltning (Nå Miljødirektoratet) og NVE. I Ecofacts rapport er det avgrenset to verdifulle naturtyper kartlagt etter DNs håndbok 13. Begge er bekkekløfter. Den ene ble verdisatt til *lokalt viktig* (C-verdi) og den andre verdien *regionalt viktig*, muligens *nasjonalt viktig* (B-verdi til A-verdi). I Biofokus sin rapport er hele elvestrekningen avsatt som bekkekløft med verdien *regionalt viktig*. I Naturbase er det registrert 32 bekkekløfter i Troms. Sju av disse 32 bekkekløftene er vurdert til verdien *svært viktig* (A-verdi), deriblant den øverste bekkekløfta i Djupelva. NVE registrerer at Ecofact mener at verdien kan nedjusteres til *regionalt viktig* (B-verdi). Tjue bekkekløfter i Troms er vurdert til å være *regionalt viktig* (B-verdi). Fem er vurdert til å være *lokalt viktig* (C-verdi), deriblant den nederste bekkekløfta i Djupelva. Av de 7 bekkekløftene som er vurdert til å være *svært viktig* er det én som ligger i en regulert elv (Kåfjordelva ved Ankerlia), tre ligger i vernede vassdrag eller i nasjonalpark (Raselva, Sagelva og Imofossen), én ligger i en elv som har fått avslag på søknad om konsesjon (Hanskejohka), mens den siste ligger i en elv hvor det i dag ikke foreligger planer om vannkraftverk (Gustavsvingen i Skibotn).

Fylkesmannen i Troms har fremmet innsigelse til prosjektet på bakgrunn av miljøpåvirkningen av de tekniske inngrepene som er planlagt i de øvre delene av rørgata mot inntaket. Fylkesmannen har i sin uttalelse skrevet at innsigelsen trekkes dersom denne delen av rørgata legges i tunnel slik at man unngår å berøre bekkekløften med tekniske inngrep. Søker har sendt inn en uttalelse fra Ecofact som del av tilsvaret til høringsuttalelsene til prosjektet. Ecofact redegjør for forholdene i den øvre bekkekløfta og mener at påviste og potensielle vassdragstilknyttede arter i liten grad vil bli berørt av endret vannføring i elva. Unntaket er sidesoner til fosser som vil få redusert overrissing.

Etter NVEs syn er det riktig å skille mellom planlagte virkninger av fraføring av vann og virkninger av direkte tekniske inngrep. NVE legger til grunn Ecofacts vurdering om at bekkekløftas utforming er slik at en fraføring av vann ikke vil forringe biologiske verdiene i vesentlig grad dersom det slippes tilstrekkelig minstevannføring. NVE registrerer også at Fylkesmannen kan akseptere en fraføring av vann fra bekkekløfta dersom man unngår store tekniske inngrep. Virkningene av de tekniske inngrepene er diskutert i et eget kapittel ovenfor. NVE registrerer at området som vil bli vesentlig berørt også har høy verdi for temaet naturmangfold. Etter NVEs syn er det åpenbart at sprengningsarbeid i den verdifulle naturtypen vil forringe området verdi for biologisk mangfold. Konsekvenser for naturmangfold er tillagt vekt i NVEs avveining av fordeler og ulemper for allmenne interesser for Djupelva kraftverk og Djupelva vannverk.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Djupelva kraftverk og Djupelva vannverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Djupelva kraftverk og Djupelva vannverk finnes det to bekkekløfter, en lokalt viktig og en regionalt til nasjonalt viktig. En fraføring av vann i Djupelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 dersom det slippes tilstrekkelig minstevannføring til å opprettholde økosystemets funksjon. De tekniske inngrepene som er planlagt i øvre deler av prosjektet vil imidlertid redusere en verdifull naturtype og dermed være i noe konflikt med naturmangfoldloven § 4. NVE mener den samlede belastningen på bekkekløftmiljøet i Troms ikke vil være så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet, jamfør naturmangfoldloven § 10.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende vekt for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Djupelva er i dag drikkevannskilde for tre husstander. Ved en realisering av Djupelva vannverk vil elva kunne forsyne 100 husstander som i dag har usikker vannforsyning. Uttaket av vann vil være på maksimalt 1 l/s.

Ingen høringsparter har uttalt seg negativt til planene om vannverk i Djupelva. Geir Gårseth representerer en av de tre husstandene som har drikkevannsuttak i Djupelva. Gårseth har uttalt seg negativt til planene om kraftverk og mener planene vil tørlegge elva vinterstid og forringe vannkvaliteten i anleggsfasen. Småkraft har i sitt tilsvarende svar til høringsuttalelsen sagt at de vil sørge for en midlertidig drikkevannskilde under anleggsfasen.

NVE mener en eventuell utbygging av Djupelva kraftverk ikke vil ha vesentlige negative virkninger for drikkevann i driftsfasen. I perioder med lav vannføring vil kraftverket ikke være i drift og vil dermed heller ikke påvirke vannføringen. I perioder hvor kraftverket er i drift vil restvannføring og minstevannføring utgjøre en langt høyere vannføring enn det som er nødvendig for dagens uttak av vann til drikkevannsføring. I anleggsfasen vil det være tiltakshavers ansvar å gjennomføre avbøtende tiltak. NVE registrerer at Småkraft planlegger å sørge for alternativ drikkevannskilde for husstandene som i dag har drikkevann fra Djupelva.

NVE mener et nytt drikkevannsuttak i forbindelse med Djupelva vannverk vil være en stor fordel for 100 husstander i Lenvik kommune, og at tiltaket kan realiseres uavhengig av kraftverksplanene.

Konsekvenser av kraftlinjer

Netttilknytningen er planlagt som en 100 meter lang jordkabel delvis langs rørgaten og delvis langs eksisterende vei. Ingen høringsparter har uttalt seg spesifikt til netttilknytningen.

Etter NVEs syn vil ikke nettilknytningen medføre negative virkninger for allmenne interesser siden kabelen er planlagt nedgravd i områder som allerede er berørt av tekniske inngrep.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Djupelva kraftverk vil gi 6,8 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Djupelva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. Djupelva vannverk vil kunne forsyne 100 husstander som i dag har usikker vannforsyning. Etter NVEs syn vil Djupelva kraftverk ha moderate positive virkninger for samfunnet og Djupelva vannverk ha store samfunnsmessige fordeler. Samfunnsmessige fordeler er tillagt vekt i vurderingen av fordeler og ulemper for Djupelva kraftverk og Djupelva vannverk.

Oppsummering

Djupelva kraftverk vil produsere 6,8 GWh i et gjennomsnittså og ha en utbyggingskostnad som er noe over gjennomsnittet for småkraftverk. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Djupelva kraftverk vil gi store irreversible tekniske inngrep i forbindelse med etablering av den øverste delen av rørgaten. NVE har også lagt noe vekt på at området i øvre deler har verdi for friluftsliv og naturmangfold. NVE har bedt søker vurdere alternativ løsning for fremføring av vannvei, men søker har avvist dette, hovedsakelig på grunn av kostnadsomfang. Etter NVEs vurdering vil ikke de positive sidene ved en utbygging i form av omtrent 6,8 GWh/år i fornybar energi overstige ulempene tilknyttet Djupelva kraftverk. Etter NVEs syn vil det være mulig å etablere Djupelva vannverk uten vesentlige tekniske inngrep i verdifulle områder dersom inntaket legges nedstrøms kote 200.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av Djupelva vannverk er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak til drikkevann fra Djupelva under forutsetning om at inntaket legges nedstrøms kote 200. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Djupelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon for kraftverket. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Byggesaksforskriften (FOR-2010-03-26 nr. 488) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Denne tillatelsen gjelder kun vannuttaket og de fysiske inngrepene til og med første vannkum. Resten av tiltaket behandles som byggesak i kommunen.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	560
Alminnelig lavvannføring	l/s	47
5-persentil sommer	l/s	84
5-persentil vinter	l/s	22
Maksimalt vannuttak	l/s	1

Da maksimalt vannuttak er langt mindre enn alminnelig lavvannføring mener NVE at det ikke er behov for å sette krav om minstevannføring.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Inntaket skal ligge lavere enn kote 200
Største vannuttak	1 l/s
Midlere vannuttak	0,7 l/s

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Automatisk fredete kulturminner

NVE minner om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Vedlegg

Kart

